

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ •
نمابر: ۸۸۹۲۵۶۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ •
تلفن امور مشترک‌کین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز •
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترت

یکشنبه ۱۵ مهر ۱۴۰۳

۲ ربیع‌الثانی ۱۴۴۶ • ۶ اکتبر ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۹۴۱ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۱:۵۲ • اذان مغرب ۱۷:۵۹ • اذان صبح فردا ۴:۴۱ • طلوع آفتاب ۶:۰۴

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

یادداشت

کالبدشکافی حادثه‌ها

وحیدمحمدنژاد

هر حادثه‌ای به دنبال خود پسرلزه‌هایی دارد که قابل سنجش نیست و بر اساس وزن آن بر جامعه تأثیرگذار است. این حادثه می‌تواند سیاسی، اقتصادی یا اجتماعی باشد که در کشور ما در سالیان گذشته و اخیر، کم از این دست نداشت‌ه‌ایم و هیچ حادثه‌ای خودبه‌خود خوشایند نیست و بیشتر بر محور ناتعدادی سیر می‌کند. برخورد با چنین ناهنگمه‌هایی که یا به صورت طبیعی یا تصمیمات فردی و سیاسی بروز می‌کند، نوعی مدیریت بر پایه بحران‌زدایی متقابل را می‌طلبد تا از درون آن روشنگری واقعیت‌ها نمایان و آگاهی‌سازی شود. موضوعات و حوادث سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در سطح اجتماع از چنان گستردگی و اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که به ضرس قاطع هر لحظه بر کیفیت زندگی مردم تأثیر داشته و دارد. به‌طور طبیعی، هر جالش، کمبود، ناترازی و توری‌ی حاصل و نتیجه این‌گونه اتفاق‌های گوناگون است که جامعه ایرانی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. این امر زمانی اتفاق می‌افتد که زیرساخت‌های موجود در تمامی ابعاد بر شاکله درست خود بی‌ریزی نشده و هر خروجی‌ای از خبر، ابتدا با شرعی ناسازگار و بدون منطقی ناپایدار به بیرون درج و سپس به بوته آزمایش و در نهایت فرسایش سیرده می‌شود؛ درصورتی‌که خبر هر حادثه‌ای با اولین پیام باید حس باورمندی در مخاطب را برانگیزاند و دست‌آخر تأثیر مثبت و بقین‌سازی را در ضمیر افراد روشن کند. باور آینه‌وار اصطلاحی است که در تقابل جامعه با هرگونه حادثه‌ای ایفای نقش می‌کند و از ناهم‌گرایی به مرحله تفاهم می‌رسد. به زبان ساده‌تر، تا زمانی که باور مردمی در انعکاس اخبار در سطح جامعه نمود پیدا نکند، حس اطمینان‌بخشی همیشه در سایه شایعات رنگ باخته و اثر خود را در تعامل با سیستم به جا نمی‌گذارد. به یقین، ما در برهه‌ای از تاریخ به سر می‌بریم که چون تاریخ قدیم حک بر الواح گلی و کلفذهای چندپوسته، به تاریخ‌نویسی روی نمی‌آوریم، بلکه در شرایط کنونی هر حادثه‌ای با اندک خطایی درج بر حافظه‌هاست؛ چه حافظه و هوش انسانی و چه حافظه و هوش مصنوعی. پس به‌جاست هر حادثه‌ای را به دور از قاب‌چینی‌های مزین به زیبایی‌های ناپا‌ور، با حقیقت درونی به گوش و دید مخاطب برسانیم تا از اعتبار آن واکنشی ساخت‌مند در برون‌رفت از هر جانشی نصیب جامعه و نظام سیاسی موجود در آن دیده آید. دور نگه‌داشتن افکار عمومی از آنچه بی‌برامون جهان ما می‌گذرد، نه‌تنها بی‌توجهی و بی‌اعتباری به بار می‌آورد، بلکه از سوی دیگر انباشت تعارضات در اذهان را به دنبال دارد. چنین روشی مدت‌هاست منش ایرانی را آزار می‌دهد تا جایی که همیشه به دنبال کنکاش از زوایای مختلف هر حادثه‌ای از مسیرهای غیرارتباطی با محیط خویش است.

حقوق خوانی

تکذیب اعلام جرم

جمعه‌شب خبری مبنی بر «تعقیب قضائی نوید محمدزاده به دلیل اقداماتش بعد از پاسخ موشکی ایران و ایجاد رعب در راستای خدشه به امنیت روانی جامعه» در خروجی یکی از خبرگزاری‌های مهم کشور قرار گرفت و در صفحات دیگر بازنشر شد، اما پس از تذکرات صورت‌گرفته از خروجی‌های رسانه‌ای حذف شد. بر این اساس، اعلام می‌شود هیچ برخورد خاصی با «نوید محمدزاده» صورت نگرفته و خبر مذکور هم از اساس کذب بوده؛ چراکه او نه استوری خاصی در فضای مجازی گذاشته و نه احضار شده است. به نظر می‌رسد در شرایط کنونی نیاز است دولت و همچنین نهاده‌های امنیتی و دفاعی کشور برای بهترشدن شرایط فکری و ذهنی مردم تلاش‌های بیشتری انجام دهند. درحالی‌که این روزها جنگ رسانه‌ای پرقدرتی آغاز شده است؛ بیش از پیش نیاز به حضور پویا و دقیق اهالی رسانه احساس می‌شود. تلاشی که نیاز به همکاری نهادهای مختلف کشور دارد تا بتوانند مرجعیت رسانه‌ای را به داخل کشور بازگردانند. این روزها بهترین فرصت برای تغییر جبهه در جنگ روایت‌هاست.

وضعیت جامعه و زندگی اجتماعی، به شیوه‌های مختلف و با در نظر گرفتن شاخص‌های گوناگون سنجیده می‌شود. هر جامعه‌ای دارای دو بُعد کمی و کیفی است که از آن می‌توان به کمیت جامعه و کیفیت جامعه یاد کرد. در بعد کمیت می‌توان به جمعیت و تعداد افراد آن جامعه، وضعیت اقتصادی در بخش‌های مختلف به‌ویژه از نظر تولیدات صنعتی و دانش‌بنیان و گردش مالی و درآمد سرانه آن، تعداد و تنوع سازمان‌ها و سرانه خدمات و میزان دسترسی به انواع خدمات به‌ویژه خدمات رفاهی اشاره کرد. عمدتاً در بررسی وضعیت جوامع انسانی به ابعاد کمی آن توجه می‌شود که از نظر آماری با سهولت بیشتری قابل اندازه‌گیری و احصاست. البته بین کمیت و کیفیت جامعه ارتباط تنگاتنگ و متقابل وجود دارد. رشد کمیت اجتماعی در ابعاد گوناگون می‌تواند حکایت از کیفیت اجتماعی ارتقایافته در آن جامعه داشته باشد. برای مثال، وقتی تعداد فضاهای آموزشی عمومی و تخصصی، بهداشتی و درمانی، فضاهای سبز، مراکز پژوهشی، مراکز تجاری، فضاهای ورزشی و تفریحی و تولیدات صنعتی و کشاورزی و خدماتی و سرانه آنها و به‌ویژه سرانه درآمد ناخالص داخلی و امید به زندگی (میانگین عمر افراد) افزایش پیدا می‌کند، خود نشان‌دهنده میزان قابل قبولی از رفاه در آن جامعه است. اما سنجش رفاه نیازمند شاخص‌های ترکیبی است. شاخص رفاه لگاتوم یکی از این موارد است که چون در سطح جهانی انجام می‌شود، امکانی فراهم می‌آورد تا بتوان از یک سو به مقایسه جوامع با یکدیگر پرداخت و از سوی دیگر جایگاه جامعه خود را در مقایسه با جوامع دیگر سنجید. شاخص رفاه لگاتوم برای ایران در سال گذشته (۲۰۲۳) در مقایسه با سال قبل از آن یک پله تیزل داشت و به رتبه ۱۲۶ در بین ۱۶۷ کشور رسید. وضعیت ایران در ۱۲ مقوله اندازه‌گیری‌شده بر حسب شاخص رفاه لگاتوم، بین رتبه‌های ۵۸ تا ۱۶۵ بود. وضعیت بهداشت در ایران در مقایسه با دیگر ابعاد این شاخص در بهترین شرایط قرار دارد و ایران از این نظر رتبه ۵۸ را در بین ۱۶۷ کشور به خود اختصاص داده است. اما وضعیت آزادی‌های فردی در رتبه ۱۶۵ است و نیازمند بررسی علل و عوامل آن و تلاش برای بهبود و ارتقای آزادی‌های فردی و انسانی است که فصل سوم قانون

مانور امداد و نجات با هدف توانمندسازی زنان در زمان بحران، پنجشنبه ۱۲ مهر با حضور ۲۰۰ نفر از امدادگران، در مهدیشهر استان سمنان برگزار شد.

عکس: علی ایک، ایرنا

شمایی از کیفیت جامعه ما

حسین نوری‌نیا

اساسی نیز در ابعاد گوناگون بر آن تأکید دارد.
باین‌حال، این شاخص هرکدام از مقوله‌ها و متغیرهای تشکیل‌دهنده رفاه را به‌طور جداگانه مورد توجه قرار می‌دهد و نمی‌تواند در بستری نظری نسبت آنها را با یکدیگر و ارتباطات درونی آنها را بسنجد.
پیمایش ملی ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان نیز خروجی کیفیت اجتماعی را در رضایت از زندگی به نمایش می‌گذارد که نوعی ارزیابی ذهنی افراد است. بر اساس یافته‌های موج سوم، هرچه از روابط چهره به چهره و غیررسمی فاصله می‌گیریم و به ساختارهای رسمی نزدیک می‌شویم، رضایت از زندگی کاهش پیدا می‌کند؛ به‌طوری‌که ۸۸٫۸ درصد گفته‌اند از شریک زندگی، ۸۴٫۹ درصد از اعضای خانواده، ۷۴٫۴ درصد از سلامتی خود، ۵۰٫۶ درصد از وضع مسکن خود و ۴۲٫۲ درصد از وضع مالی و شغلی خود رضایت داشتند. همچنین ۵۶٫۲ درصد از محله سکونت، ۴۴٫۹ درصد از شهر و روستای محل زندگی، ۱۹٫۶ درصد از اوضاع سیاسی و ۶٫۵ درصد از اوضاع اقتصادی رضایت داشتند.
به نظر می‌رسد میزان رضایت از زندگی در لایه‌های چندانک در موج چهارم پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان کاهش پیدا کرده باشد.
باین‌حال، باید تأکید کرد کیفیت اجتماعی دارای ابعاد گوناگون و تودرتوی ذهنی و عینی و پیچیده است و برای شناخت دقیق آن نیازمند شاخص‌های دقیق‌تر هستیم. شاخص کیفیت اجتماعی، به‌عنوان ابزاری نظری، دارای این ظرفیت است که ضمن توجه به حوزه‌های گوناگون زندگی اجتماعی، نسبت آنان را با یکدیگر مورد توجه قرار می‌دهد. علاوه بر اینکه این شاخص به نقش عاملیت فردی و ساختارهای اجتماعی و ارتباط این دو با یکدیگر در رسیدن به رفاه و ارتقای کیفیت اجتماعی توانمان توجه

گزارش خوانی

نقش زنان در تاریخ استرآباد بررسی شد

مبارکی است. زنان در دوره مشروطه به‌طور جدی در تحولات تاریخی ورود کردند. اهمیت این قبیل نشست‌ها در این است که ما در تاریخ محلی ایران با کمبود منابع روبه‌رو هستیم.»

مشاهیر زن، «ام‌الله معطوفی»، پژوهشگر و نویسنده چندین و چند کتاب در موضوع تاریخ استرآباد، محدودیت‌های زنان را عامل اصلی انفعال زنان غیراشرافی استرآباد دانست و در ادامه به معرفی برخی از مشاهیر زن در این منطقه که اغلب از اشراف بودند، پرداخت و گفت: «نقش زنان از جمله موضوعات فراموش شده در تاریخ منطقه استرآباد است. در دوران ایران باستان مجسمه‌ای از آنهاپتا منسوب به این منطقه وجود دارد که در فیلادلفیا نگهداری می‌شود.»

زنان معاصر: «رحمت‌الله رحایی»، نویسنده و پژوهشگر، حضور زنان استرآبادی در عرصه‌های مختلف تاریخ معاصر را مورد بررسی قرار داد و گفت: «از سال ۱۳۰۵ که اولین مدرسه دخترانه ساخته می‌شود، دختران رفته‌رفته وارد مدارس شدند و برخی از آنان به دانشگاه‌ها نیز راه پیدا کردند و این موضوع سبب حضور زنان در عرصه‌های اجتماعی شد. برخی از این زنان از نواحی دیگر به گرگان آمدند و در جایگاه‌های مختلف اجتماعی یا اقتصادی قرار گرفتند. ازجمله این افراد، خانم طاهره کشاورز است. دیگر زن تأثیرگذار معاصر در استرآباد صدراالحاجیه بیاب‌باهرانی نام دارد. همچنین دکتر مهین‌دخت گرگانی، دختر محمد خاوندگرگانی از دیگر زنان برجسته این استان است.» او همچنین از «فیروز» بانویی آمریکایی‌الاصل نیز یاد کرد. این زن پس از گشت‌وگذارهای بسیار در شهرهای مختلف، در کلاله مستقر شد و به پرورش اسب پرداخت. ایشان اسبچه خزری را در سطح جهانی معرفی کرد. خانم لوتی‌فیروز سرانجام سال ۱۳۲۷ در دنیا رفت و در اصطبل خودش دفن شد.

۷ سامانه

دیروز یکی از سخنان سردار حاجی‌زاده مورد توجه قرار گرفت. فرماده هوا و فضای سپاه گفت: «ما نمی‌توانیم منظر سیاست‌های کشورهای خارجی باشیم». او به خاطره‌ای درباره هفت سامانه رادار اشاره کرد و گفت: «آن موقع که رادار داشتیم، از یکی از کشورهای تولیدکننده رادار که اتفاقاً دوست ایران هم هست، قرار شد رادار خریداری کنیم. من خودم به‌عنوان فرمانده پدافند، هفت سامانه رادار خریدم، بعد گفتند شما باید یوزر دیگری بیاورید؛ یعنی مصرف‌کننده نهایی ایران. آن‌قدر رقتیم و آدمیم، آخرش نشد و سامانه را تحویل ندادند.»

یادداشت

روزنامه‌نگاری «برای ایران»

امیدجهانشاهی

در وظیفه روزنامه‌نگاری گفته‌اند که باید مسائل حیاتی و اولویت‌های اساسی جامعه را برای برانگیختن توجه عمومی برجسته کرده و امکان مشارکت آگاهانه مردم را برای مواجهه مؤثر و کارآمد با مسائل ایجاد کند. بر این اساس می‌توان گفت روزنامه‌نگاری «برای ایران» یعنی برجسته‌سازی و اولویت‌دهی مسائل جدی و واقعی «ایران» و همچنین امیدآفرینی و تشویق به مشارکت عمومی برای مواجهه مؤثر و کارآمد با مسائل.

برای تعیین درست مسائل جامعه، نظام روزنامه‌نگاری باید بتواند مسائل مختلف را با حساسیت رصد کند. در فاجعه اخیر معدن طبس گفته شد که در معدن سنسور گاز متان وجود نداشت، اما سنسوری که حساس باشد و از وقوع فاجعه خبر دهد، منحصر به معدن نیست. سنسورهای جامعه، رسانه‌ها هستند.

گزارش‌های رسانه‌ها از وضعیت کم‌آبی و مسئله مدیریت آب، در واقع اعلام خطر سنسورهاست. هشدار درباره بحران جدی و پیش‌روی فرونشست زمین که خود از تبعات مسئله مدیریت آب است، هشداری دیگر از سنسورهاست. وقتی اعلام می‌شود که «شیب مهاجرت پزشکان صعودی است» و «سالانه دو هزار گواهی در سازمان نظام پرستاری برای مهاجرت پرستاران صادر می‌شود» و میزان مهاجرت جوانان تحصیل‌کرده جدی است، این یک اعلام صریح و روشن هشدار برای وضعیت‌کنش است. وقتی اعلام می‌شود میزان ناترازی برق امسال به ۱۸ هزار مگاوات رسیده است و پیش‌بینی می‌کند در صورت ادامه این وضعیت، ناترازی برق به‌زودی به ۳۰ هزار مگاوات می‌رسد، هشداری روشن از سنسورهای جامعه است.

وقتی برای توسعه صنایع نفت و گاز و برق و حمل‌ونقل به جذب سرمایه‌گذاری خارجی نیاز است و آن هم مستلزم تجدید مناسبات سیاسی با قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای است، به روشنی مسئله اولویت‌مسئور بودن ایران معلوم می‌شود. رسالت روزنامه‌نگاری «برای ایران» یعنی برجسته‌سازی مسائلی که ایران را تهدید می‌کند که در رأس آنها فشارهای سخت تحریم‌های ظالمانه است. روزنامه‌نگاری «برای ایران» یعنی اینکه رسانه‌ها نه چنان از تهدیدها بگویند که جامعه ناامید و مأیوس شود و نه تهدیدها و تبعات تحریم‌ها را نادیده بگیرند. از این منظر، روزنامه‌نگاری «برای ایران» در

مقابل دو گونه روزنامه‌نگاری است؛ یکی رسانه‌های متعلق به کشورهای مخالف یا رفیق در خارج که می‌کوشند با القای غیرقابل حل بودن مشکلات و ایجاد ناامیدی و سرخوردگی، به نوعی زمینه را برای فرورفتن کشور در باتلاق ناامیدی و بی‌اعتمادی و در نتیجه انفعال کامل ایجاد کنند و دوم آن رسانه‌های داخلی که به نوعی دیگر، امید و حس مشارکت برای ساختن و توسعه را منکوب می‌کنند، درکی از واقعیت‌های ملموس جهان و جامعه ندارند و حتی نادیده‌گرفتن تهدیدها و مشکلات و بی‌اهمیت شمردن تحریم‌های ظالمانه را تکلیف انقلابی برای خود تعریف می‌کنند. روزنامه‌نگاری «برای ایران» در تقابل با این دو رویکرد، واقعیتی ایران است همراه با تشویق مردم به مشارکت فعال، آگاهانه و امیدوارانه استفاده از ظرفیت‌های خبرگی و نیز همدلی همه سلیقه‌های جامعه برای مواجهه مؤثر با مسائل و تهدیدهای ایران.

زنان

بازگشت به خانه

یورنویز؛ یک زن ۲۱ساله ایزدی که یک دهه پیش به دست شبه‌نظامیان داعش در عراق ربوده شده بود، سرانجام در عملیاتی مخفیانه در غزه که با همکاری عراق، اسرائیل و ایالات متحده انجام شد، آزاد شد و به وطن بازگشت. روتینز به نقل از مقامات عراقی نوشت این زن که «فوزیه امین سسیدو» نام دارد، اکنون به خانواده‌اش در شمال عراق پیوسته است. بنا بر اعلام مقامات عراق، فوزیه در این مدت «در اختیار یک فرد مسلح داعشی اهل نوار غزه بوده است». فوزیه نیز در گفت‌وگو با شبکه خبری سی‌ان‌ان گفت مدت یک سال را نیز در رفح در جنوب نوار غزه گذراند؛ جایی که زندگی «تحمل‌ناپذیر» بوده است.

دارد. به عبارتی دیگر، کیفیت اجتماعی با تعاملات چهار حوزه یا نیروی اجتماعی شکل می‌گیرد که عبارت‌اند از: فرایندهای مربوط به جامعه، فرایندهای مربوط به زندگی فردی، مؤسسات و سازمان‌های رسمی و اجتماعات غیررسمی و نسبت این چهار حوزه با یکدیگر. برای همین، این شاخص می‌تواند ضمن نشان‌دادن وضعیت کیفیت جامعه که برآیند تعاملات چهار حوزه مورد اشاره است، در یافتن ارتباط معنادار بین نیازها و سیاست‌ها و اقدامات از یک سو و توجه به ارتباط بین توسعه اقتصادی و توسعه اجتماعی از سوی دیگر نقش ایفا کند. از این دیدگاه، ما در جامعه با چهار نیروی اجتماعی مواجه هستیم: اول، فرایندهای مربوط به جامعه که تحولات اجتماعی را نشان می‌دهد. دوم، سوبه دیگر آن فرایندهای مربوط به زندگی فردی است که تحولات فردی را به نمایش می‌گذارد. سوم، نظام‌های رسمی مانند سازمان‌ها، مؤسسه‌ها و شرکت‌ها و قواعد رسمی. چهارم، سوبه مقابل آن که نظام‌های غیررسمی است. مانند جماعت‌ها، خانوارها و اجتماعات محلی. از نوع تعامل این چهار نیرو، چهار ویژگی کیفیت اجتماعی شکل می‌گیرد که شامل همبستگی اجتماعی، امنیت اجتماعی و اقتصادی، شمول اجتماعی و توانمندسازی اجتماعی است. تعامل بین آن چهار نیرو تا پیش از مشروطه، واجد نوعی نسبت منطقی و همسوئی با یکدیگر بود؛ از این‌رو، جامعه با کمترین مسائل در حوزه همبستگی اجتماعی، شمول اجتماعی، توانمندسازی اجتماعی و امنیت اجتماعی و اقتصادی مواجه بود. پس از مشروطه که نوعی درهم‌ریختگی ساختاری و بروز آتومی اجتماعی در جامعه ایران شکل گرفته و تاکنون به اشکال گوناگون تداوم داشته‌است، جامعه ما در هر چهار بعد کیفیت اجتماعی با وضعیت پرچولمباتیک مواجه شده که ضروری است مورد توجه و بررسی قرار گیرد. تضعیف و افول اجتماع، قلت ظرفیت‌های پایداری زندگی سالم برای آینده‌ای مشخص، ضعف حمایت‌های اجتماعی و شکل‌گیری حوزه‌های طرد و حاشیه‌نشینی و نیز وضعیت جسمی، روانی، فرهنگی و اجتماعی فردی و میزان و چگونگی بهره‌برداری از آنها برای ارتقای جایگاه فردی ازجمله مسائلی است که ما با آنها روبارو هستیم و حاکی از کیفیت جامعه ما هستند.

فرهنگ زنانه و مردانه: «آنادردی عنصری»

فرهنگ ترکمن، با دسته‌بندی فرهنگ قوم ترکمن به دو گروه زنانه و مردانه گفت: «صحت از نقش زنان در تاریخ می‌تواند دو جنبه داشته باشد؛ یکی زنانی است که نقشی در طول تاریخ ایفا کردند و دوم زنانی که در فرایند تاریخ یک اجتماع انسانی تأثیرگذار بودند. صحبت‌های من به‌طور خاص در مورد تأثیرگذاری زن ترکمن در حیات اجتماعی است. نقش زن در تاریخ یک قوم می‌تواند بسیار فراگیرتر باشد. جامعه ترکمن نیز در دوره‌ای از تاریخ این خصلت عشیترتی را داشته است. از این نظر، زن ترکمن از امکان بیشتری برای ایفای نقش در حیات اجتماعی برخوردار بوده است.»

زنان در آیین‌های استرآباد: «علی رضانی»، پژوهشگر تاریخ ضمن اشاره به جایگاه والای زنان در تاریخ ایران باستان گفت: «قبل از ورود آریایی‌ها به ایران، مادرشاهی در ایران به‌عنوان یک اصل وجود داشت. به مطالعه تاریخ کشاورزی می‌بینیم که زنان مبدع کشاورزی در جهان بودند. در عصر شکار که مردان به شکار می‌رفتند، کشت جو و اوزن توسط زنان صورت می‌گرفت. یاقوت حموی، مورخ قرن ششم می‌گوید در مناطق کوه‌های گلستان و مازندران بازارهایی برگزار می‌شد که زنان شوهرانشان را انتخاب کنند. مشابه این رسم تا دهه ۶۰ در برخی از روستاهای منطقه وجود داشت.»

باران و ماه: «فرانک جهانگرد»، دانشیار پژوهشگاه علوم انسانی، با ریشه‌یابی آیین‌های کهن ایرانی، نقش زنان در شکل‌گیری برخی نمادها را مورد بررسی قرار داد و گفت: «در استان گلستان، آیینی تحت عنوان باران‌پس وجود دارد. زمانی که مردم از فراوانی باران و در نتیجه گل‌ولای و صعوبت رفت‌وآمد به تنگ می‌آمدند، این آیین را انجام می‌دادند. افراد حاضر در این آیین حتما باید از دختران باشند». همچنین در پایان مراسم از برخی از زنان فعال و تأثیرگذار استان تقدیر شد.

۲ هزار کشته

وزارت بهداشت لبنان با تأیید شهادت و مجروحیت بیش از ۱۳۰ لبنانی طی ۲۴ ساعت، آمار مربوط به شمار قربانیان را دو هزار نفر اعلام کرد. نیویورک‌تایمز با انتشار عکس‌های تلخی از مراسم سوگواری در قبرستانی در بیروت به شرایط تلخ مردم این شهر اشاره کرد و گفت حداقل ۴۵ نفر در یک حمله هوایی کشته شده بودند. در این گزارش نیویورک‌تایمز توصیف کرده است که زنان درحالی‌که رسیدن تابوت‌ها را تماشا می‌کردند، بازوهای یکدیگر را گرفتند، یکی، سپس دیگری و دیگری و دیگری، تا زمانی که همه اجساد درون خاک قرار گرفتند.